

Ministärens Staafts olust för gränsförsvär

Vardagstryck

National Library
of Sweden

Ministären Staaffs olust för gränsförsvaret.

Märkliga upplysningar.

Huru till skänks erbjudna försvarsanordningar mottogos af dr David Bergström.

Från en af sina prenumeranter har N. D. A. i dagarna mottagit ett så lydande bref:

»Till min kännedom har kommit, att öfverste Grill i egenskap af ordförande(?) i föreningen Norrlands fasta försvar för två år sedan gjort den nu afgångna regeringen ett särdeles frikostigt förslag ang befästade eller bevakning (jag känner ej så noga hvilket) af vår norra gräns, men oakadt påminnelser och oakadt personlig förfrågan hos dr David Bergström (som hade mottagit öfversteu särdeles onådigt) ej fått något svar. Kan redaktionen upplysa, huru härmed förhåller sig?»

I anledning häraf har redaktionen låtit frågan gå vidare till öfverste Grill, som tillställt oss nedanstående skriftligen affattade upplysningar, hvilka torde vara förtjänta af hela den svenska allmänhetens intresse:

Herr redaktör!

Med anledning af eder till mig framställda fråga, huruvida genom mig något erbjudande gjorts den afgående ministären att bekosta försvarsanordningar i öfre Norrland och ministären underlåtit att begagna sig af ett dylikt erbjudande, har jag härmed äran lämna följande sakliga upplysningar:

Hos föreningen för Norrlands fasta försvar, där landshöfding Lars Berg är ordförande och jag endast vice dito, väckte jag för öfver två år sedan förslag om att föreningen skulle söka ställa medel till K. M:ts förfogande i och för försvarsanordningar vid en af Norrlands större floder, för att, i händelse af ofred, kunna hindra fientligt kavalleri att, innan våra trupper kunde hinna möta, utbreda sig öfver gränstrakten och genom förstörande af telegrafer, telefoner och järnvägslinje hindra vår mobilisering därstädes samt bereda rum för etterkommande fientliga trupper att inom Sveriges landmären samla sig för vidare frammarsch söderut och västerut in i Norge. Från min tjänstgöring i ry-

ska armén kände jag ju väl till arméledningens tanke att, i händelse af fredsbrott mot annat håll än mot oss, genom framkastande af väldiga massor kosacker och dragoner tillvägagå på detta sätt.

Mitt förslag emottogs med välvilja af föreningen, och det af mig beräknade ungefärliga beloppet ansåg föreningen sig kunna ställa till regeringens förfogande för ändamålet, huru stor denna penningssumma än tycktes vara. Landshöfding Berg och jag erhöilo i uppdrag att, efter vissa militära myndigheters hörande i frågan, uppvakta konungen och krigsministern. Då nu äfven dessa omfattade saken med välvilja och tacksamhet, afläts en skriftelse, undertecknad af oss båda, till K. M:t med erbjudande af att bekosta en undersökning vid en af de nordligaste floderna af kompetenta stabsofficerare samt att på grund af denna undersökning eventuellt bekosta uppförandet af befästningar med bestyckning, som vid krigsuthrott kunde handhafvas af där till inöfvade landstormstrupper. Vi hade satt ordet »eventuellt» i skrifvelsen, för att därmed förebygga ett förslag om någon mångmillionsfästning. Härom underrättades dåvarande krigsministern på till mig gjord förfrågan, huruvida något verkligt erbjudande var gjordt.

I vår sangvinism trodde vi nu, att den begärda undersökningen skulle sättas i gång genast på försommaren 1912, samt att vi skulle få påbörja de i vår tanke så viktiga arbetena samma sommar. Däraf blef emellertid af skäl, som jag icke känner — ingenting. Under vintern 1912—1913 gjorde jag en vördsam hemställan till krigsministern, huruvida ej undersökningen snarast möjligt kunde få ske. Det var ju klart, att personer, tillhörande föreningen, upprepade gånger, af intresse för saken och då den gällde så stora summor, vände sig till mig med förfrågan, huruvida intet åtgjordes. Men hvarken landshöfding Berg eller jag

kunde ju göra något vidare än att — vänta.

Sommaren 1913 fick jag i en tidning se en notis om, att en undersökning för ifrågavarande ändamål blifvit gjord. Jag blef samma dag nedkallad till krigsministern och fick en påpälsning, emedan man trodde, att jag satt in notisen, hvilket jag i min enfald trodde, att krigsministern själf låtit göra, då hvarken hr Berg eller jag erhållit något meddelande därom. Saken förklarades vara af hemlig natur och sålunda olämpligt att den kommit i tidningarna. För min del har jag alltid ansett det vara omöjligt att för grannarna hemlighålla att befästningsanordningar göras på någon punkt i ett land. Huru de utföras är ju en helt annan sak, som naturligtvis måste hemlighållas.

Men, såsom dr Sven Hedin så sant säger i sin nys utkomna »Andra varningen», hafva vi också från 1808 i art talet om huru farligt det är att med våra åtgärder reta grannarna.

Kort och godt, efter den nämnda tidningsnotisen med åtföljande har föreningen för Norrlands försvar ingenting fått höra, förr än i tredags meddelades mig, att föreningens skriftelse samt undersökningsresultatet anträffats i af förre krigsministern kvarlämnade papper.

Två hela år anser jag att denna i min och manges tanke så viktiga fråga blifvit fördröjd, och detta alldeles i onödan, då det hela ej kommit att kosta staten ett öre.

Förlidit är ställde Föreningen för Norrlands försvar genom landshöfding Berg och mig äfven 12,000 kr. till regeringens förfogande i och för inköp af velocipeder till ett norrländskt regemente som regeringen lämnades öppet att själf utse. Jag har mig intet bekant, huruvida något blifvit åtgjordt i denna fråga.

Stockholm den 15 mars 1914.

Claes Grill,
öfverste.

